

FAMILIEVERENIGING

Dicht-bij

Mededelingenblad Familievereniging Dicht-bij | 21^e jaargang, nummer 2, december 2023

voor verwanten
bij Dichterbij

VAN DE BESTUURSTAFEL

We zijn op weg naar de Tweede Kamer verkiezingen en daarna start de formatie van een nieuwe regering. Hopelijk gaat het sneller dan de vorige keer en komt er een kabinet dat daadwerkelijk aan oplossingen werkt. In

dit verband is het opmerkelijk dat er in de verkiezingscampagnes relatief weinig aandacht aan de zorg wordt besteed. Terwijl er zeker in de ouderen- en gehandicaptenzorg grote problemen zijn. Denk hierbij aan het tekort aan personeel, het hoge ziekteverzuim en financiële tekorten. Het wordt steeds moeilijker om binnen de beschikbare kaders goede op de cliënt afgestemde zorg te verlenen. Daarbij zijn keuzes onvermijdelijk. Om hiervoor draagvlak te vinden, is de inbreng van alle belanghebbenden noodzakelijk. En dan niet in de vorm van traditionele inspraak, maar van echte **samenpraak**. Verwanten zijn belanghebbend en de Familievereniging wil als hun vertegenwoordiger inbreng leveren. Ook voor Dichterbij zijn het uitdagende tijden!

De vernieuwing van de website zit in de laatste fase. Er wordt momenteel proef gedraaid en daarna is de website operationeel. Wij verwachten dat het een belangrijk communicatiemiddel wordt en hopen dat het ook interactief zal werken. Onze ambtelijk secretaris, Angelique Vloet zal de website beheren. Wij zijn blij dat haar contract kon worden verlengd. Dit werd mogelijk vanwege de verlenging van de eerder overeengekomen financieringsovereenkomst met de RvB van Dichterbij.

Op inhoudelijk terrein is aandacht besteed aan de palliatieve zorg bij (demente) cliënten. Op

24 oktober was er in Beugen een levendige bijeenkomst. Elders in dit Mededelingenblad wordt hieraan aandacht besteed. Tegelijkertijd was het ook een mogelijkheid om elkaar te ontmoeten. Een werkgroep met medewerkers van Dichterbij, bestuurders van de FV en Angelique bereiden een volgende bijeenkomst voor. Het thema is omgaan met blijvend verlies. De vermoedelijke datum is 30 januari 2024. Nadere berichten volgen snel.

Bij het verschijnen van dit Mededelingenblad naderen de feestdagen. Ook dit jaar is voor mijn gevoel weer snel voorbij gegaan. Wij staan nog steeds open voor versterking van het bestuur en kartrekkers voor inhoudelijk thema's en activiteiten. Namens het bestuur wens ik jullie mooie feestdagen, een goede jaarwisseling en een gelukkig nieuwjaar.

Ed de Boer
voorzitter

**Belangrijke datum:
20 april 2024**

**Algemene Ledenvergadering
Familievereniging Dicht-bij.**

Zet het in uw agenda!

**ALGEMENE
LEDEN
VERGADERING**

THEMA-AVOND OVER LEVEND VERLIES

speciaal voor familieleden

Dichterbij houdt een thema-avond over levend verlies voor familieleden van cliënten. Tijdens deze bijeenkomst staan we stil bij wat het krijgen van een kind (of broer of zus) met een verstandelijke beperking met jou doet. De avond is op dinsdag 30 januari 2024 van 19.00 tot 21.00 uur bij Asteria in Venray. De toegang is gratis.

Wat is levend verlies?

Levend verlies is het verlies van iemand die er nog is. Het is chronische rouw over het afscheid nemen van verwachtingen of gedachten over hoe het leven eruit had kunnen zien.

Kind met verstandelijke beperking

Als je een kind (of broer of zus) met een verstandelijke beperking krijgt, heeft dat impact op jou en je gezin. Je kunt te maken krijgen met onbegrip van je omgeving of oordelen van de samenleving. Daarnaast kun je ook tegenstrijdige gevoelens ervaren. Bijvoorbeeld irreëel schuldgevoel of verwijten naar anderen. Of het gevoel niet gehoord en gezien te worden. Misschien ontken je jouw eigen gevoelens en behoeften en stort je je volledig op de zorg voor jouw kind, broer of zus. Die gevoelens zijn heel normaal.

Leren omgaan levend verlies

Tijdens de thema-avond staan we stil bij de gevoelens die levend verlies bij jou losmaken. Er is ruimte om jouw ervaringen en gevoelens te delen. Tijdens deze avond sta jij centraal. Er worden tips gegeven die jou kunnen helpen om jouw gevoelens serieus te nemen en ruimte te creëren voor jouw behoeften.

Sprekers

Twee professionals van Dichterbij leiden deze avond:

- Erick Mickers – geestelijk verzorger.
- Jannemeis van Berkel – consultant ethiek.

De avond wordt georganiseerd door de Dichterbij Academie en de Familievereniging Dicht-bij.

“Levend verlies gaat gepaard met blijvend leed dat telkens verschuift naarmate het leven vordert. Het is een chronisch proces van afscheid nemen van verwachtingen en je telkens opnieuw leren te verhouden tot het leven.”

Erick Mickers

(geestelijke verzorger bij Dichterbij)

Wat?

Thema-avond over levend verlies.

Voor wie?

Familieleden van cliënten die zorg of ondersteuning van Dichterbij ontvangen.

Wanneer?

Dinsdag 30 januari 2024
19.00 tot 21.00 uur (inloop vanaf 18.30 uur)

Aanmelden

Aanmelden kan tot 21 januari
via www.dichterbij.nl/levend-verlies

MOGEN WIJ ONS EVEN VOORSTELLEN:

wij zijn de Familievereniging Dicht-bij.
De vereniging van en voor de verwanten van cliënten van Dichterbij.

De Familievereniging bestaat al geruime tijd en is constant in ontwikkeling. We bevinden ons in een fase waarin we ons als vereniging aan willen passen aan de hedendaagse behoefte aan belangenbehartiging voor familieleden van wie de verwant zorg en begeleiding ontvangt van Dichterbij.

De Familievereniging Dicht-bij is een belangen-netwerk voor ouders, broers, zussen en wettelijk vertegenwoordigers van mensen die binnen Dichterbij zorg en begeleiding ontvangen. We willen een goed leven voor onze verwanten. Familie heeft hierin een belangrijke rol. Het belang van die positie erkent Dichterbij. Bij het beantwoorden van de ondersteuningsvraag is het streven dat altijd afstemming plaatsvindt tussen de cliënt, verwant en medewerker. De Familievereniging biedt hier ondersteuning bij en wil de positie van de verwant in deze driehoek verstevigen.

De Familievereniging als ontmoetingsplaats

In het leven van onze verwanten is familie de constante factor. Als geen ander kennen wij zijn of haar levensverhaal. De ondersteuning die familie biedt kan heel divers en veelomvattend zijn. In de praktijk is dat “er voor elkaar zijn” en praktische en emotionele ondersteuning bieden. Daarnaast vervult de familie de rol van bewaker van goede zorg. We vinden het belangrijk dat familieleden elkaar ontmoeten, een luisterend oor krijgen en

ervaringen en tips uitwisselen. De Familievereniging wil het platform zijn waar dit mogelijk is. Een platform waar mensen gehoord worden en thema's bespreekbaar zijn.

De Familievereniging als informatiebron

Wegwijs raken in de wereld van zorg, begeleiding, mentorschap en bewindvoering is lastig. Wetten en regelgeving veranderen en elke levensfase brengt weer nieuwe vragen en dilemma's met zich mee. Ook Dichterbij past haar beleid hierop aan. De Familievereniging informeert over actuele veranderingen binnen en buiten Dichterbij. We willen bereiken dat de familie goed op de hoogte is van de rechten en mogelijkheden om de rol als belangenbehartiger zo goed mogelijk te kunnen vervullen.

De Familievereniging als belangenbehartigende organisatie

Als vertegenwoordiger van de cliënt zit de verwant in een afhankelijke positie. Het vormgeven van goede zorg is alleen mogelijk in goed overleg met de mensen van Dichterbij. De Familievereniging vindt een goede samenwerking en communicatie tussen de cliënt, begeleidingsteam en familie essentieel. We willen dat de rol van de familie goed verankerd is en blijft en dat de ervaringskennis van familie wordt benut. Verwanten kunnen immers vaak belangrijke adviezen en suggesties doen die kunnen bijdragen aan het leveren van

individueel maatwerk in de zorg voor en ondersteuning van de betreffende cliënt. De Familievereniging heeft overleg met de Raad van Bestuur van Dichterbij, de Cliëntenraad, bewindvoerdersorganisaties en de landelijke belangenorganisatie KansPlus. We benutten zoveel mogelijk de gelegenheden om de belangen van verwanten binnen Dichterbij te behartigen en ondersteunen de pogingen van KansPlus om regeringsbeslissingen te beïnvloeden.

WAAROM LID WORDEN?

- Hoe meer leden de Familievereniging heeft hoe sterker de positie van de Familievereniging is bij de vertegenwoordiging van de verwanten van de cliënten van Dichterbij in het overleg met Dichterbij en de Cliëntenraad en de vertegenwoordiging van de verwanten in het overleg met de Overheid over de ontwikkeling van de zorg.
- Aangezien de overheid steeds verder bezuinigt op de zorg en door het toenemende personeelstekort probeert Dichterbij nadrukkelijker verwanten te betrekken bij de dagelijkse zorg voor de cliënten. De verwanten van de cliënten van Dichterbij hebben een sterke vertegenwoordiger nodig om te zorgen dat deze vorm van mantelzorg niet ten koste gaat van de kwaliteit van de zorg. Verwanten zijn immers geen professionals. Bovendien is de kwaliteit van de zorg allereerst de verantwoordelijkheid van Dichterbij. Ook hiervoor geldt: hoe meer leden hoe sterker de positie van de Familievereniging.
- Voor de kosten hoeft u het niet te laten. De contributie bedraagt slechts € 25 per jaar.
- Op dit moment wordt de Familievereniging geconfronteerd met een jaarlijks teruglopend ledenaantal. Dit zou kunnen betekenen dat de jaarlijkse contributie verhoogd moet worden om de kosten van de Familievereniging te blijven dekken. Aangezien dit niet wenselijk is omdat het de drempel om lid te worden van de Familievereniging verhoogt, is het belangrijk dat het ledenaantal weer begint te stijgen. Bovendien: hoe meer contributie er binnenkomt hoe meer activiteiten en themabijeenkomsten door de Familievereniging georganiseerd kunnen worden.
- U ontvangt ons Mededelingenblad met informatie over ontwikkelingen in de zorg en het familiebewind.

- We publiceren regelmatig nieuwsberichten op onze website.
- U kunt deelnemen aan activiteiten en voorlichtingsbijeenkomsten van de Familievereniging.
- U ontmoet andere ouders, verwanten en wettelijk vertegenwoordigers om ervaringen te delen.
- Bij individuele vragen geven we advies en ondersteuning.
- Signaleringen van knelpunten spelen we door naar Dichterbij, de Cliëntenraad en de landelijke belangenorganisatie Kansplus. En waar nodig kan de Familievereniging optreden als bemiddelaar.

Schroom niet om ons te benaderen!

Postadres

Familievereniging Dicht-bij
Zwerfheide 2
6591 RC Gennep

e-mail: info@familieverenigingdicht-bij.nl
website: www.familieverenigingdicht-bij.nl

Lid worden van

Familievereniging Dicht-bij:

Vindt u het belangrijk dat familie, verwanten en wettelijk vertegenwoordigers meepraten over de zorg die Dichterbij biedt, word dan voor € 25,- per jaar lid van de Familievereniging. Aanmelden kan via het inschrijvingsformulier dat u kunt vinden op onze website: www.familieverenigingdicht-bij.nl/aanmeldingsformulier

Actief worden voor

Familievereniging Dicht-bij:

Heeft u de wens om zelf actief betrokken te zijn bij de activiteiten van de Familievereniging of wilt u uw ervaringen inzetten, neem dan contact op met het secretariaat.

VERSLAG DEMENTIETAFEL

24 OKTOBER 2023

Op 24 oktober jl. organiseerde de Familievereniging Dicht-bij in samenwerking met de Dichterbij Academie, een Dementietafel over Palliatieve Zorg & Dementie in MFC het Kruispunt te Beugen.

Ed de Boer, voorzitter van de Familievereniging Dicht-bij en tijdsbewaker van deze bijeenkomst, opent de avond om 19.30 uur met een warm welkom. Hij stelt dat na eerdere bijeenkomsten in Gennep en Uden thans in Beugen wederom over dementie bij mensen met een beperking kan worden gesproken en wel in het bijzonder over mensen in de laatste levensfase. Hij stelt het programma voor, benoemt de proactieve zorgplanning bij Dichterbij betreffende dementie en staat kort stil bij het overlijden van Marion Smits, een voormalige medewerker van Dichterbij, die een belangrijke rol heeft gespeeld in het agenderen van het thema dementie en zeer betrokken was bij de werkgroep 'Dementietafel'. Wij gedenken haar met veel respect en dankbaarheid. Tenslotte benadrukt hij dat deze avond ook kansen biedt om elkaar te ontmoeten.

Het interview met Adine Groot en een moeder van een inmiddels overleden cliënt van Dichterbij vormt een van de hoogtepunten van de avond. Adine is ruim 18 jaar werkzaam bij Dichterbij, eerst als logopedist en nu als spiritueel verzorger. Ze is tevens betrokken bij het Kennisnetwerk palliatieve zorg. Moeder deelt het aangrijpende verhaal van haar zoon, van de overgang van de zorg thuis naar opname bij Dichterbij, tot de uitdagingen van zijn ongediagnosticeerde Alzheimer en zijn plotselinge overlijden in het ziekenhuis.

Uit dit interview komt het belang naar voren van tijdige gesprekken over het levenseinde en de betrokkenheid van zowel cliënten als hun families. De avond gaat verder over het complexe landschap van dementie. De verschillen tussen dementie en depressie worden uitgelicht, evenals de uitdagingen rondom het diagnosticeren van dementie bij mensen met een verstandelijke beperking. De potentie en beperkingen van MRI-scans voor de diagnose worden ook besproken. Cor Maas, de geestelijk verzorger, neemt vervolgens het podium en belicht de spirituele aspecten van palliatieve zorg. Hij benadrukt het belang van emotionele en spirituele begeleiding voor zowel cliënten als hun families in de laatste levensfase. Hij laat zien hoe geestelijke zorg helpt bij het vinden van vrede, betekenis en verbinding in de meest uitdagende tijden. Hij belicht tevens het concept van 'levend verlies' waarbij wordt besproken hoe cliënten en hun families omgaan met voortdurende verlieservaringen en hoe veranderende capaciteiten of het verlies van geliefden vaak diep raken.

Callista Smedts, gedragsdeskundige bij Dichterbij met aandachtsgebied palliatieve zorg, voegt verdere diepte toe aan de discussie. Ze belicht het belang van interdisciplinaire samenwerking en pleit sterk voor meer training en educatie in palliatieve zorg voor alle zorgprofessionals en benadrukt het belang van communicatie tussen alle betrokken partijen. Binnen Dichterbij zijn ze bezig met een pilot pro actieve zorgplanning. Dit is een thema dat steeds meer aandacht krijgt in de zorg wanneer het gaat over goede zorg in de laatste levensfase. Het is belangrijk om hier met elkaar laagdrempelig het gesprek over aan te gaan wanneer het (nog) goed gaat met iemand, en niet pas wanneer iemand ernstig ziek is.

Het belang van nazorg wordt ook sterk benadrukt. Het wordt duidelijk dat de ondersteuning na het overlijden van een cliënt essentieel is voor zowel families als zorgverleners. Diverse praktische hulpmiddelen en diensten worden besproken, zoals de wensambulance die eindlevenservaringen mogelijk maakt, een waakmand die comfort en troost kan bieden tijdens het waken, en geestelijk

verzorgers zoals Cor Maas die essentiële begeleiding bieden tijdens het stervensproces en in de periode van nazorg.

Leontine Chau, Consulent Palliatieve zorg, benadrukt dat consulenten palliatieve zorg van Dichtbij beschikbaar zijn voor extra ondersteuning voor verwanten of teams in alle regio's om te zorgen dat zowel verwanten als cliënten, maar ook begeleiders, de best mogelijke zorg krijgen in deze cruciale fase van het leven.

Na de uitgebreide discussies neemt Ed opnieuw het woord. Hij bedankt iedereen hartelijk voor hun deelname aan deze avond en de waardevolle inzichten die gedeeld zijn. Voordat hij iedereen een goede reis huiswaarts wenst, attendeert hij de aanwezigen op het uitgereikte evaluatieformulier en op een komende themabijeenkomst. "Graag wil ik jullie nog attent maken op een themabijeenkomst die eind januari 2024 zal plaatsvinden," zegt Ed. "Het thema van deze bijeenkomst is 'Levend verlies'. We hopen velen van jullie daar weer te mogen begroeten." Met deze woorden sluit hij de avond om 21.30 uur af en wenst iedereen een veilige reis naar huis.

NIEUWE WEBSITE

Onze gloednieuwe website is online en klaar om ontdekt te worden.

Ga naar www.familieverenigingdicht-bij.nl voor uw online ervaring.

TIP VAN DE REDACTIE!

'Kyra is een avontuurlijke vrouw en voor het geluk geboren. Samen met haar man krijgt ze een zoon en een dochter. Romy is een speciaal meisje. Een meisje dat extra zorg nodig heeft. Dan blijkt het evenwicht broos.'

BROOS

ALS JE OOG HEBT VOOR IEDEREEN,
WIE ZIET JOU DAN?

Ineens kan de wereld helemaal anders zijn.

Als je met je ogen knippert en ze weer open doet, is niks meer zoals het was.

Nooit meer.

Alles heeft een andere kleur een andere geur een ander ritme een ander perspectief.

De ontroerende theatervoorstelling Broos, over de impact van een zorgintensief kind, komt naar Venlo! Speciaal interessant voor ouders, familieleden, zorgprofessionals en beleidsmakers.

Op maandag 13 mei 2024 om 20.15 uur speelt MATZER Theaterproducties de voorstelling in Theater de Maaspoort.

Kaartjes via: Broos (maaspoort.nl)

BROOS

ALS JE OOG HEBT VOOR IEDEREEN,
WIE ZIET JOU DAN?

BEZOEKERS
WAARDEREN
BROOS MET EEN

9

“Wat een prachtige voorstelling.
Mijn vriendinnen leken me
achteraf veel meer te begrijpen
en te zien.”

“Schitterende voorstelling!
Het raakte mij als moeder heel
diep omdat zo precies wordt
verwoord met welke tegen-
strijdige gevoelens je steeds te
maken hebt; hoe zwaar én mooi
het is om voor een zorgintensief
kind te zorgen. Ook wordt de stille,
verborgen eenzaamheid even
wat minder als je merkt dat je
niet de enige mantelmama bent.”

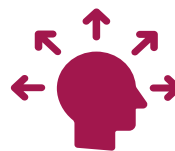
90%

VAN DE BEZOEKERS
VINDT DE VOORSTELLING
ONDSCHIEDEND

97%

WERD GERAAKT
DOOR BROOS EN
HET NAGESPREK

72%

IS NA HET ZIEN VAN
BROOS **MEER BEWUST**
HOE IEMAND ZICH KAN
VERLIEZEN IN DE ZORG
VOOR EEN ANDER

86%

IS AAN HET DENKEN
GEZET DOOR DE
VOORSTELLING

“Eindelijk herkenning en erkenning
voor hetgeen waar wij als ouders
al jaren inzitten maar wat niet
zichtbaar is voor de buitenwereld.”

52%

KAN NA HET ZIEN
VAN BROOS MET
MEER COMPASSIE
NAAR ZICHTZELF
KIJKEN

78%

ERVAART DAT BROOS HET
WEDERZIJDIG BEGRIP VERGROOT
TUSSEN GEMEENSCHAPPEN
(BIJVOORBEELD TUSSEN FAMILIES
EN ZORGPROFESSIONALS)

MUZIEKTHERAPIE BIJ DICHTERBIJ

Muziek bij mensen met een verstandelijke beperking

Muziek kan voor de cliënten binnen Dichterbij, zeker wanneer deze is afgestemd op de persoonlijke voorkeur, veel bijdragen aan de kwaliteit van leven (welzijn).

Muziek is een **laagdrempelig** medium dat je op zeer veel manieren kan aanbieden. Zelfs met beperkte mogelijkheden kun je muziek tot je laten komen en het beleven. Het is een medium, dat iedereen kent vanuit zijn omgeving. Veel cliënten hebben affiniteit met muziek!

Omdat de muziek een appèl doet op andere hersengebieden dan bijvoorbeeld taal en cognitie, is muziek bij uitstek een medium om in te zetten bij mensen met een verstandelijke beperking bij wie juist dat verbale en cognitieve deel vaak minder goed ontwikkeld is.

Muziek kan je **doen en beleven** zonder dat daar taal of cognitie aan te pas hoeft te komen. Niettemin kan muziek ook een bijdrage leveren aan het ontwikkelen van de voorwaarden tot communicatie en stimuleren van taalgebruik.

Muziek kun je **samen** doen en beleven en werkt op die manier ook **contact bevorderend**.

Muziek bestaat uit **structuur** en is daardoor in te zetten bij cliënten die juist behoefte hebben aan meer structuur. Door die structuur in de muziek kan er een gevoel van **herkenning, voorspelbaarheid en veiligheid** ontstaan.

Muziek raakt de **emotie**. Luisteren naar muziek roept emotie op. In het muziek maken kun je emoties kwijt. Muziek kan helpen bij het verwerken van emoties.

Muziek biedt mogelijkheden tot **expressie**. Zowel met instrumenten als met je lichaam en je stemgebruik kun je jezelf letterlijk, maar ook figuurlijk laten horen. Muziek kan je een stem geven.

Muziek kan de **alertheid** vergroten. Het zet aan tot **beweging** of meebewogen worden. Tegelijkertijd helpt muziek lichaam en geest te **ontspannen**.

Muziek kan je helpen bij het **ophalen van herinneringen**. Bij mensen met dementie in het bijzonder kan muziek kan het deel van de hersenen stimuleren wat nog in tact is waar ook de herinnering zit. De werking van muziek voor een cliënt wordt vergroot wanneer er gebruik wordt gemaakt van de muziek waar de cliënt een voorkeur voor heeft, de zogenaamde gepersonaliseerde muziek of voorkeursmuziek.

Onderzoek naar de invloed van muziek bij mensen met een verstandelijke beperking heeft uitgewezen dat het aanbieden van gepersonaliseerde muziek een meerwaarde heeft. Er werden verschillende positieve effecten waargenomen zoals een verhoogde alertheid, meer ontspanning, plezierbeleving en verbeteren van de stemming.

De muziektherapeuten van Dichterbij hebben een interventie en een handleiding geschreven, genaamd **Muziek voor Jou**. Over hoe gepersonaliseerde muziek in te zetten bij de cliënten van Dichterbij.

Kortom: muziek kan een waardevol onderdeel uitmaken van het leven van iemand met een verstandelijke beperking!

Een goede mondgezondheid betekent:

- Meer dan alleen tandenpoetsen
- Vrij van pijn
- Goed kunnen kauwen, bijten, slikken, praten, eten en drinken
- Weerbaar voor ziekten die in de mond kunnen ontstaan

Wist jij dat...

- Probleemgedrag veroorzaakt kan worden door slechte mondzorg?
- Slechte mondzorg kan leiden tot ondervoeding?
- Diabetes slecht te reguleren is bij slechte mondzorg?
- Slechte mondzorg het risico op hart- en vaatziekten en (long) ontstekingen vergroot?
- Medicatie- of drugsgebruik kan leiden tot tandziekten?
- Een slecht gebit kan leiden tot eenzaamheid door o.a. een slechte adem?

Vragen

Kennis

Durf jij jezelf aan de tand te voelen?

Bewustwording

Staat mondzorg regelmatig op de agenda bij het werkoverleg van jouw team?

Vaardigheden

Weet jij hoe te handelen wanneer er bij een cliënt problemen zijn met betrekking tot mondzorg?

Hulpmiddelen

Weet je welke hulpmiddelen er beschikbaar zijn voor goede mondzorg?

Methodisch werken

Bespreek jij mondzorg met de cliënt, verwanten, je collega's en leg jij deze afspraken vast in het ECD?

Dilemma's?!

Wat kun je doen als de cliënt weerstand biedt?

Tips!

- Test jouw kennis en handige weetjes: kijk op intranet bij de groep Mondzorg
- Op de websites van het kennisplein gehandicaptenzorg en Zorg voor beter staat veel informatie over mondverzorging bij mensen met een beperking
- Je kunt gebruik maken van de poetsinstructiekaarten www.dichterbij.nl/mondzorg
- Stel je vragen aan gedragsdeskundige, logopedist, tandarts en/of mondhygiënist
- Bespreek met een tandarts, mondhygiënist, logopedist en/of gedragsdeskundige welke hulpmiddelen en handelingswijze passend zijn voor de cliënt
- Maak samen met je team duidelijke afspraken en spreek elkaar hier op aan
- Bespreek mogelijke oorzaken en alternatieven
- Wanneer vrijwillige mondzorg echt niet lukt, bespreek het dan met de gedragsdeskundige

MONDZORG

In gesprek met ... Hanneke, de tandartsassistente van Dichterbij

Naar aanleiding van de mondzorg flyer vond de redactie het een goed plan om een praatje te maken met Hanneke, de tandartsassistente van de praktijk van Dichterbij. Deze is gevestigd aan de Boskant in Gennepe.

In deze praktijk worden de cliënten van Dichterbij behandeld, tandarts en assistente hebben zich de specifieke omgang met hen eigen gemaakt. Bij de meesten gaat dat goed, ze begrijpen wat de bedoeling is en laten gebeuren wat er moet gebeuren. Over het algemeen is het van belang om goed te kijken wanneer de patiënt binnen komt, hoe zijn of haar stemming is.

Angst en het niet weten wat er gaat gebeuren kan dan de sfeer bepalen. Een muzikje, een liedje en het maken van een grapje kunnen hierbij helpen. Het zoeken naar de juiste balans is dan de kunst om je werk goed te kunnen doen, dit in het belang van de cliënt.

Boris, de tandarts doet de controle bij de patiënten, hij laat de begeleiding zien waar eventueel de probleem zones zitten en waar plak kan ontstaan. Zij vormen samen een goed team rondom de cliënt, waar humor en een kwinkslag op zijn tijd prima hulpmiddelen zijn.

Het is van groot belang dat de verzorging van de gebitten van de patiënten op peil blijft! Daar heeft o.a. Corona, maar ook het hebben van steeds meer wisselende begeleiding op de groepen, niet aan bijgedragen. Het is soms een uitdaging!

Om die reden is het belangrijk dat de begeleiding vanuit de woongroep meekomt bij de mondzorg controle. Dan kan de tandarts de knelpunten aangeven en de daarbij behorende poetsinstructies laten zien. Dat is dan meer op de cliënt gericht, een soort tandenpoetsen op maat. Ook is er de mogelijkheid om in de praktijk, samen met de mondhygiëniste, de tanden te poetsen, zodat men goed ziet hoe je dat het beste doet.

Dat lukt niet altijd omdat ook vanuit de dagbesteding de tandarts bezoeken plaatsvinden. En zij zijn niet betrokken bij de avondzorg waar de tand- en mondverzorging plaatsvindt.

Wat kunnen ouders en verwanten bijdragen aan goede mondzorg?

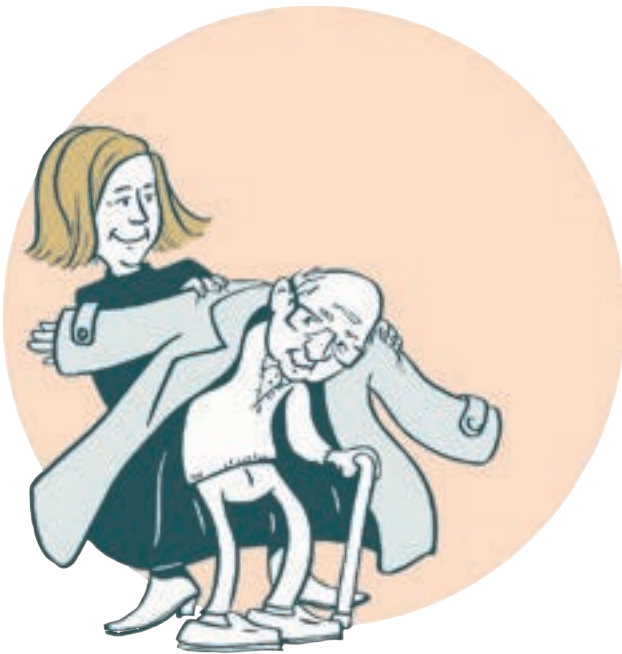
Het bespreekbaar maken van dit onderwerp met de leiding waar uw kind/verwant verblijft. Wellicht tijdens de bespreking van het Individueel Ontwikkelings Plan (IOP). En probeer zelf af toe mee te gaan naar de tandarts.

En wist u dat slechte mondzorg gedragsproblematiek kan veroorzaken;

Goede mondzorg is meer welzijn...

“VOOR JOU WIL IK ZIJN”

ode aan de mantelzorger

De toekomst van de gehandicaptenzorg is tamelijk ongewis. Denk hierbij aan het tekort aan betrokken personeel en aan de financiering van de zorg op langere termijn. De inzet van robotica en verdere technologische vernieuwing zal zeker verlichting in de problematiek brengen, maar is niet het ei van Columbus. Op meerdere fronten zullen aanpassingen nodig zijn om goede, betaalbare zorg te kunnen blijven leveren. Daarbij wordt ook gedacht aan meer inzet van mantelzorgers. Maar wat is wenselijk en haalbaar? We zitten momenteel in een verkennende fase om hierop beter zicht te krijgen. Wat zijn de mogelijkheden, beperkingen en noodzakelijke randvoorwaarden?

Op persoonlijke titel geef ik enkele bespiegelingen. Elke cliënt is uniek en heeft recht op voor hem/haar passende zorg. In de driehoek cliënt, professional en verwant komt het individuele zorgplan tot stand. Dit is dan ook het primaire kader waar de inbreng van de verwant besproken en besloten wordt. Het behoeft geen verder betoog dat de communicatie en samenwerking in deze driehoek optimaal dient te zijn.

Verwanten kunnen bij verschillende activiteiten nuttig zijn. Denk bijvoorbeeld aan ondersteuning bij de directe zorg, praktische zaken zoals “de was naar huis meenemen”, schoon houden van de kamer van de cliënt, regelmatig een wandeling en/of

fietstocht maken, het koken in de woongroep etc. Dit zijn voorbeelden die uiteraard op hun haalbaarheid getoetst moeten worden. En dat kan per individu of woongroep verschillend zijn. Naast de woongroep zullen er ook op de dagbesteding mogelijkheden voor een verwanteninbreng zijn. En wat te denken van recreatieve activiteiten en uitstapjes, die het leven van de cliënt kleur geven

Inbreng van de verwant kan alleen op vrijwillige basis. Verplichting vanuit de organisatie of door de overheid is niet aan de orde. Het is vrijwilligerswerk, maar niet vrijblijvend. Zoals bijvoorbeeld grootouders een vaste oppasdag met hun kleinkind hebben, zal de verwant bij Dichterbij ook een verplichting aangaan. Er zijn voorbeelden van het werken met een vrijwilligersovereenkomst. De animo om je te melden, hangt mede af van de sfeer in de organisatie. Een stimulerend werkklimaat voorkomt onnodige uitstroom van medewerkers en is waarschijnlijk tevens uitnodigend voor verwanten om zich te melden.

Hoe realistisch is een grotere inbreng van verwanten? Zonder verder onderzoek is dat moeilijk in te schatten. Er zijn onmiskenbaar beperkingen. Denk aan de afstand van de woonplaats van de verwant naar de woongroep bij Dichterbij. Vervoersmobiliteit kan een probleem zijn en wat te denken van de (on)mogelijkheden van de “spitsurgeneratie” die vele ballen tegelijkertijd in de lucht moet zien te houden. En vergeet ook niet de differentiatie bij de cliënten. Er is een groeiende groep (licht verstandelijk) gehandicapten met gedragsproblemen. Voor verwanten moet het wel een veilige omgeving zijn.

Tot zover enkele bespiegelingen. Deze zijn zeker niet uitputtend. Er is veel meer over te zeggen en de Familievereniging is dan ook voornemens om dit onderwerp komend jaar op de agenda te zetten. Het liefst in samenspraak met derden en met een levendige inbreng van onze achterban.

Ed de Boer

voorzitter Familievereniging Dicht-bij

Waarschijnlijk hebben verschillende verwanten onder ons al eens van het CCE gehoord, voor anderen is het wellicht nieuw. Daarom willen wij u graag informeren wat het CCE zou kunnen betekenen voor u en uw verwant.

Over CCE

Centrum voor Consultatie en Expertise (CCE) is partner van professionals voor expertise over ernstig probleemgedrag. De organisatie is actief in de sectoren gehandicaptensector, VVT (verzorging, verpleging en thuiszorg), GGZ en jeugd. Daar waar professionals vastlopen met probleemgedrag en de kwaliteit van bestaan van de cliënt ernstig onder druk staat, zoeken betrokkenen en CCE gezamenlijk naar nieuw perspectief. Het doel is altijd om handelingsverlegenheid bij zorgprofessionals weg te nemen of te verminderen en zo de kwaliteit van zorg weer te verhogen.

Voor wie

Professionals uit alle zorgsectoren kunnen bij CCE terecht voor expertise over ernstig probleemgedrag. Deze expertise is in verschillende vormen beschikbaar: via consultaties, Meerzorg-ontwikkeltrajecten, kennisproducten, opleidingen en onderzoek. Bij een aanvraag van een consultatie is het belangrijk dat de zorgprofessionals rondom de cliënt betrokken zijn. CCE neemt namelijk geen zorg over en een consultatie is altijd een gezamenlijke zoektocht naar nieuw perspectief.

Voor de aanvrager brengt een consultatie geen kosten met zich mee. CCE ontvangt hiervoor subsidie van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Van de betrokken personen bij een consultatie wordt wel gevraagd om te investeren in tijd en inspanning. Dat is nodig om de consultatie met elkaar te laten slagen.

Waar staat CCE voor

Professionals die een beroep doen op CCE kunnen rekenen op een onafhankelijke, deskundige en betrouwbare partner in complexe zorg. CCE werkt nauw samen met alle betrokken partijen rondom de cliënt. Dat vraagt tijd en ruimte van de partijen waar zij mee samenwerken. De inbreng is altijd tijdelijk en aanvullend op de zorg die de cliënt al krijgt. Professionals blijven zelf verantwoordelijk voor de zorg voor hun cliënt. De samenwerking met CCE is erop gericht om optimaal aan te sluiten en te ondersteunen zodat professionals weer zelf verder kunnen.

Visie op probleemgedrag

In de visie en werkwijze van CCE is de 'context' een belangrijk begrip omdat er altijd een samenwerking is tussen de cliënt en zijn omgeving. In de zoektocht naar de oorzaken van probleemgedrag kijkt CCE breed naar de cliënt in zijn context. Daarbij betrekken ze de sociale en fysieke omgeving én de organisatorische context.

Ook kijkt CCE meervoudig, dat wil zeggen met aandacht voor feiten, belevingen, betekenissen, belangen, normen en waarden. Niet alleen die van de cliënt, maar ook die van de sociale omgeving. Verder kijken ze ook specifiek naar probleemgedrag. De essentie van deze manier van kijken is dat het steeds gaat om een bepaalde persoon in een bepaalde context. Deze aanpak vraagt om een multidisciplinaire benadering van probleemgedrag in relatie tot de context.

Wilt u zich meer verdiepen in het CCE? Bekijk de website: www.cce.nl

“Het CCE heeft oog voor de soms ingewikkelde context waarbinnen professionals hun werk doen”

KUNSTSCHAT GENNEP

Karin Peeters, Begeleidster dagbesteding Kunstschat vertelt...

Dagbesteding Kunstschat is een winkel met atelier midden in het centrum van Gennepe. Hier worden de kunst en ambachtelijke producten verkocht die in ons eigen atelier of andere ateliers worden gemaakt.

In het atelier werken mensen met een verstandelijke beperking. Zij maken cadeau-artikelen, schilderijen, papier maché producten, kleine houten meubeltjes en thema gerelateerde producten. Denk hierbij aan kersttenties en nog veel meer. Buiten deze creatieve activiteiten biedt Kunstschat nog veel meer. We bieden activiteiten op maat aan zodat ze nog beter aan kunnen sluiten op de behoeftes van onze cliënten. Denk hierbij aan wandelen, boodschappen doen, koken, puzzelen, gezellig spelletjes doen enzovoorts. Wij brengen ook glas naar de glasbak en versnipperen oud papier.

wij maken er wat moois van! Ook werken wij samen met Ambachtelijk Hout zoals het schuren, schilderen en lakken van producten.

Bij Kunstschat is van alles te doen en ben je op een ontspannen manier lekker in de weer!

Hebben wij je interesse gewekt, loop dan gerust een keertje binnen tijdens onze openingstijden.

Maandag t/m donderdag van 8:30-16:30 uur
vrijdag van 8:30-12:30 uur

Weekenden gesloten
(met uitzonderingen van braderie, Kerstmarkt e.d.)

In samenwerking met E-health beschikken we over een aantal iPads. Afhankelijk van de mogelijkheden en interesses van onze cliënten wordt er gebruik gemaakt van Osmo (ontwikkelingsspelletjes) en kan er geluisterd worden naar iemands favoriete muziek.

We hebben drie atelier ruimtes en een kleurrijke winkel waar we onze creaties verkopen. We werken daarnaast ook in opdracht van particulieren en bedrijven. Of ze nu vragen om een schilderij, kraamcadeau.

Kunstschat

Markt 13

6569BZ Gennepe

Tel.: 0485 - 51 97 39

Mob.: 06 - 12 90 79 79

OPROEP AAN DE LEZERS

Een van de belangrijkste doelen van de Familievereniging is het uitwisselen van informatie. Wilt u een onderwerp aankaarten of heeft u een ervaring die u met onze leden wilt delen, dan horen we dat graag. Stuur uw reactie of bijdrage naar: redactie MB, p/a Zwerfheide 2, 6591 RC Gennep of per mail info@fvdicht-bij.nl o.v.v. redactie MB.

VERHUIZINGEN

Gaat u verhuizen, verandert uw e-mailadres of verhuist het lidmaatschap binnen de familie, geef dan uw nieuwe contactgegevens aan ons door. U kunt hiervoor het wijzigingsformulier op de website gebruiken, www.fvdicht-bij.nl (zie pagina contact), of geef per mail uw oude en nieuwe contactgegevens door via info@fvdicht-bij.nl

COLOFON

Voorzitter:

Ed de Boer
tel. 024 – 64 11 563
Email: ej.deboer@freeler.nl

Vice-voorzitter/Bestuurslid:

Truce van den Berg
tel. 0485 - 51 23 31
Email: gmgjvandenber@gmail.com

Secretaris ad interim:

Peter Thissen
tel. 0485 – 51 37 58
Email: p.thissen@freeler.nl

Penningmeester:

Leo Zomer
tel. 06 – 53 22 90 25
Email: leozomer@gmail.com

Bestuurslid:

Elly van Lieshout
tel. 06 – 55 89 76 23
Email: voormij51@ziggo.nl

Bestuurslid,

Eugenie Hoefnagels
tel. 06 10 98 38 48
Email: ehwhoefnagels@gmail.com

Ambtelijk Secretaris:

Angelique Vloet
Email: info@fv-dichtbij.nl

FAMILIEVERENIGING
Dicht-bij

De Poel 12, 6591 BV Gennepe

